

Uvod

"Ono što ne želim da drugi učine meni,
ne činim ni ja drugima"

(Konfucije)

"Nije vrlina ne gršiti, no moći a ne hteti grešiti!"

Jovan Skerlić

Društvena tekovina zvana moral dobila je ime po latinskoj reči mos koja označava običaj ili vladanje. Vrlo uticajni filozof Hegel nazvao je Sokrata "izumiteljem morala". Kod starih Grka moralan čovjek definisan je kao ljudska jedinka svesna svoga delovanja. Helenski mudraci su i društvene norme doživljavali kao prirodne zakone; onaj ko prekrši običajna načela smatran je nezrelim ili, čak, ludim.

Savremeni tumači vide moral kao skup običaja, vrednosti, normi, ideala i propisa koji određuju šta je dobro, valjano, časno i pravedno, a šta se stim kosi, šta je suprotno. Kao ljudske prakse, moral je vid delatnog odnošenja čoveka "prema svetu, prema drugim ljudima i prema samom sebi". Istorijski je uslovljen, podložan uticajima realnog ekonomskog, društvenog pa i političkog života; zavisan je i od preovlađujućeg tipa vlasničkih odnosa.

Različite epohe, pa i različita društva i kulture, imaju svoj osobeni moral, svima je, ipak, zajednička važna socijalna funkcija moralnih normi. Usvajanjem moralne norme se internalizuju i postaju savest vremena, društva, socijalne grupe ili pojedinca. Njihovim poštovanjem omogućuje se povoljn i skladan opstanak i razvoj zajednice i njenih članova.

Procenjivanjem sadržaja i dometa moralnih načela i vrednovanjem ponašanja pojedinca, društvene grupe ili najšire zajednice bavi se etika (od grčke reči ethos koja takođe znači običaj). Kao filozofska disciplina poznata pod imenom moralna filozofija ili nauka o moralu, ponegde i kao filozofija htenja, etika dublje istražuje motive i otvoreno postavlja norme ljudskom delovanju koje ima za cilj dobro, pravedno, humano. Ona bespoštedno sudi o moralu kao njegova otvorena kritička svest. Još jednostavnije: moral je predmet kritičkog proučavanja etike kao dela filozofije.

Iz straha od moralnog pluralizma, etičari često kažu da reč moral nema množinu. Ipak, u filozofskim studijima govori se o mnoštvu morala i jedinstvu etike; time se precizira odnos između morala kao postojećeg promnljivog korpusa običaja, propisa, normi i ideala, i etike kao filozofsko – teorijske i naučne refleksije o vidovima praktičnog ispoljavanja morala.

Neposrednu praksu popslovno – etičkog ponašanja osvetljava nam poslovna etika; iako je etika filozofska disciplina, u teoriji praksi poslovne etike u svetu se, pa i kod nas, pretežno primenjuju metode i strategije sociologije kao opšte nauke o društvu.

U filozofskoj i sociološkoj literaturi se navodi da je profesionalni moral dio ukupnog morala jednog društva i određen je sadržajem morala toga društva.

Profesionalni moral u SRJ i RS je određen kao dio morala ukupnog društva koje se nalazi u tranziciji, jedan je od izvorišnih agenasa stvaranja, ali se ne može još jasno definisati. U profesionalnom moralu je najjača tradicija i ovdje promjene teško i sporo prodiru, jer ovaj moral nosi u sebi mnoga obilježja koja ostaju bez obzira na društvene promjene. To je izraženo naročito kod onih profesija koje u svom radu podrazumjevaju humanizam, solidarnost, pomoć čovjeku u nevolji, odgovornost za izgovorenu ili napisanu riječ, stručnost, čuvanje obraza, časti i ljudskog dostojanstva. Promjene u svijetu i u našem društvu neposredno ili posredno zahvataju i ovu oblast, naročito u velikim krizama, lomovima i ratnoj stihiji pa se s pravom može navesti Ciceronova konstatacija: "O tempora! O mores!"

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com